

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Rajz és kompozíció S – Betű és írás • Drawing and composition S – Letter and writing

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEEPRAQ90S

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórával rendelkező tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok*

kurzustípus	heti óraszám	jelleg
előadás (elmélet)	–	
gyakorlat	2	önálló
laboratóriumi gyakorlat	–	–

1.5. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

félévközi érdemjegy (f)

1.6. *Kreditszám*

2

1.7. *Tantárgyfelelős*

neve: **Szincsák József, Molnár Csaba DLA**
beosztása: nyug. egyetemi docens, egyetemi docens
elérhetősége: rajzi@rajzi.bme.hu

1.8. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Rajzi és Formaismereti Tanszék

1.9. *A tantárgy weblapja*

<http://rajzi.bme.hu/hu/oktat%C3%A1s/rajz-9>

1.10. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar és angol

1.11. *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve*

Kötelezően választható az alábbi képzéseken:

1. **3N-M0-T** • Építésztechnológiai osztatlan képzés tervezői specializáció magyar nyelven • ajánlott féléve: 9.
2. **3NAM0** • Építésztechnológiai osztatlan képzés tervezői specializáció angol nyelven • ajánlott féléve: 9.
3. **3N-ME** • Építésztechnológiai mesterképzés magyar nyelven • ajánlott féléve: 2.
4. **3N-M0-S** • Építésztechnológiai osztatlan képzés szerkezeti specializáció magyar nyelven • ajánlott féléve: 9.

1.12. *Közvetlen előkövetelmények*

A. Erős előkövetelmény:

- B. Gyenge előkövetelmény:
1. —
- C. Párhuzamos előkövetelmény:
1. —
- D. Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):
—

1.13. A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2019. április 24.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

Betű- és írásművészet. Valamennyi írás az elméleti vonatkozások előadása mellett rajzi gyakorlatot is tartalmaz. Az írásbeliség keletkezésének folyamata. A latin betűk létrejötte. Középkori írásmódok, iniciálék. Egyéb középkori írásmód. A számjegy, mint grafikai elem. Blokkbetű szerkesztési elve. Betű- és számkompozíciók, monogramok. Szöveg és felület tervezése (oklevél, borító).

Az írásmódok kialakulása, a számjegyek kialakulása történelmi helyzetbe téve a vizsgáldás során a különböző művészetek idevágó lényegét kiemelve a vizsgáldás elsősorban Európa centrikus és a latin írásmód és a keresztény vallás szerves kapcsolatát kutatja. Ezen túlmenően jelentős írásmódok lényegi meghatározásait is megnézzük, úgymint távol-keleti írás (hiragana – Japán vagy a cirill írás, esetenként arab írás), külön hangsúlyt fektetünk az ősmagyar, a rovásírás megismerésére és annak nemzetközi vonatkozásaira. A tanulmány második felében a korábban tanult szabályok és összefüggések alapján betűtervezést is végzünk. A gyakorlatok a különböző korok betűgyakorlatainál minden esetben az illető hallgató neve a főszereplő.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

A. Tudás

„- Megfelelő mértékben ismeri az építészethez kapcsolódó humán tudományokat és az építészetre ható képzőművészeteket.”

1. A tantárgy alapvető célkitűzése az, hogy az emberiség egyik legnagyobb vívmányának, az írástudásnak a létrejöttét vizsgálja és ezzel együtt a legfontosabb vonatkozó kultúrtörténeti ismereteket felelevenítse, ill. bővítse. Ez azért is fontos, mert az építész tevékenysége a legszélesebb emberi és társadalmi vonatkozásokat érinti, melyeknek meghatározói a művészetek sokrétűsége. Tehát törekvésünk az, hogy ezzel a tárggyal is bizonyítjuk az építész gondolkodás- és látásmód szintetizáló jellegét.

B. Képesség

„- Képes építészeti és műszaki dokumentáció grafikailag igényes elkészítésére manuális és digitális eszközökkel.”

1. A tanulás során az ismeretanyag elsajátítása és a speciális gondolkodásmód kialakítása a legfontosabb.

C. Attitűd

„- Törekszik a problémák felismerésére és megoldására, a kreativitásra, új megoldások keresésére, egyszerű és arányosan alkalmazza az intuitív és az ismereteken alapuló megközelítéseket.”

„- Nyitott az új információk befogadására, törekszik az esztétikai, humán és természettudományos műveltségének folyamatos fejlesztésére, szakmai ismereteinek bővítésére, új termékek, szerkezetek, technológiák megismerésére.”

„- Törekszik önmaga megismerésére, munkáját megfelelő önkontroll mellett végzi, törekszik a felismert hibák kijavítására.”

1. Motiváltan dolgozik és fejleszti a képességeit.
2. Alkotói, kutatói attitűd jellemzi.

3. Megtalálja az örömet az együttműködésben a közös munka során.
4. Nyitott az információtechnológiai eszközök használatára.
5. Törekszik új ismeretek befogadására, új módszerek megismerésére.
6. Törekszik arra, hogy a maximumot hozza ki magából.

D. Önállóság és felelősség

„- Szakmai problémák során önállóan és kezdeményezően lép fel.”

1. Keresi az önálló gondolkodás és alkotómunka lehetőségeit.
2. Önállóan is színvonalbeli elvárásokat táplál önmagával szemben.
3. Nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket.
4. Magas munka morál és küzdő képesség jellemzi.

2.3. Oktatási módszertan

Előadás témánként. Az egyes feladatokat a hallgatók önállóan készítik el az órákon, szoros oktatói korrekciójával és verbális kommunikációval.

Eszközök technikák használata – önálló munka közös értékelés.

2.4. Tanulástámogató anyagok

A. Szakirodalom

–

B. Jegyzetek

–

C. Letölthető anyagok

<http://rajzi.bme.hu/hu/oktat%C3%A1s/rajz-9>

3. TANTÁRGY TEMATIKÁJA

3.1. Előadások tematikája

3.2. Gyakorlati órák tematikája

- Bevezető előadás.
- A ógörög írás válfajai: elsősorban a kapitális antiqua quadrata írás szerkesztési módja.
- Középkori unciális írás (lekerekített, gömbölyű, mindkét esetben az ábécé írás megismerése mellett a betű fajtákból a hallgatók saját névkompozíciójukat is elkészítik.
- Az ún. arab számok kialakulásának története és végeredménye.
- A rovásírás létrejötte, történelmi és kultúrtörténeti vonatkozásai. Nem latin írás (távol-keleti) lényegének megismerése.
- A ciril betűs írás keletkezése és lényege.
- Az eddig tanultak összegzéseként sajátos betűszerkesztési törvény létrehozása és ennek alapján egyéni betűsor tervezése.
- Az eddig tanultak alapján saját névből készített monogram ill. logóterv készítése. Megjegyzendő, hogy a tanulmány során állandóan a következők szerint végezzük el vizsgálatunkat és értékelésünket: hely, idő, alkotó ember tudása, ugyanakkor az íróeszközök fejlődése, vagyis mivel és mire történhet vagy történt az írás.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

4. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1. Általános szabályok

- A. A gyakorlatokon a részvétel kötelező. A megengedett hiányzások számát a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat írja elő (105. § (4)).
A 0. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése a félévi ún. mappa tartalmán keresztül, értékelése fejlődési szempontok szerint. A mappa tartalma a félévközi rajzi – gyakorló – feladatok és a házi feladatok.
- B. Vitás esetekben a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat, továbbá a hatályos Etikai Kódex szabályrendszere az irányadó.

4.2. Teljesítményértékelési módszerek

- A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések:
1. *Tanulmányi részteljesítmény-értékelés:* a tantárgy és a tudás, képesség típusú kompetencia elemeinek komplex gyakorlati (rajz) jegy megszerzésének módja a féléves ún. mappa leadása. A mappában az órai és a házi feladatok, valamint a hozzá kapcsolódó vázlatok vannak.
- B. *Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések:*
1. *Összegző tanulmányi teljesítményértékelés:* -

4.3. Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- A. A szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben:

szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések	részarány
tanulmányi részteljesítmény-értékelés, leadott ún. mappa	100%
közös értékelése az oktatásban résztvevő oktatókkal	
összesen:	Σ 100%

4.4. Érdemjegy megállapítás

félévközi részérdemjegy	ECTS minősítés	Pontszám*
jeles (5)	Excellent [A]	≥ 96%
jeles (5)	Very Good [B]	90 – 95%
jó (4)	Good [C]	75 – 89%
közepes (3)	Satisfactory [D]	60 – 74%
elégséges (2)	Pass [E]	50 – 59%
elégtelen (1)	Fail [F]	≤ 49%

* Az érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4.5. Javítás és pótlás

- A. A megadott rajzi feladat teljesítmény értékelésének pótlása az évfolyam felelőssel történt egyeztetéssel lehetséges, vagy ha az érdemjegy elégtelen jellegéből adódik a pótlási időszakban történhet.
- B. Az aktív részvétel – jellegéből adódóan – indokolt esetben lehetőség van javításra, a többi esetben a TVSZ az irányadó.

4.6. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

tevékenység	óra / félév
részvétel a kontakt tanórákon	12×2=24
félévközi készülés a gyakorlatokra	12×3=36
összesen:	Σ 60

4.7. Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2019. április 24.